

A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK TUDOMÁNYOS TÁJÉKOZTATÓ TEVÉKENYSÉGE

Léces Károly

A tudományos tájékoztatás tárgya, a többnyire országosan intézményesített szolgáltatások eddig kialakult formáiból kiindulva, elsődlegesen a dokumentáció fogalmi körére szűkült. Ritka kivétellel találkozunk, ha a tájékoztató intézet a tájékoztatás valamennyi formáját egyaránt gyakorolja. Ennek a terminológiai zavarnak, tisztázatlanságnak következménye, hogy a szóbeli, írásbeli és egyéb tájékoztatási formák általában nem egymás mellett, hanem differenciáltan jelennek meg, jóllehet közös alapról, azonos céllal indulnak feladatok teljesítésére. Külön tanulmány témája lenne a tudományos tájékoztatás részletes elvi, terminológiai, módszertani elemzése. Jelen esetben csak azt hangsúlyozzuk, hogy a tájékoztatás komplex feladat, valamennyi formáját és módszerét egyidőben kell használni, hogy hatása átütő erejű legyen. Erre törekszik a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége.

A magyar műszaki, mezőgazdasági és természettudományi értelmiség magas szintű tájékoztatása a tudomány, az ipar új eredményeiről, ezek népgazdaságra gyakorolt hatásáról az MTESZ munkájának mindennapos, nélkülözhetetlen eleme.

Az MTESZ 25 tagegyesülete[§] és 15 területi szervezete az ország

[§] Az egyesületek neve és a továbbiakban használt rövidítésük: Bolyai János Matematikai Társulat /Matematika/, Bőripari Tudományos Egyesület /Bőr/, Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület /Energia/, Eötvös Lóránd Fizikai Társulat /Fizika/, Építőipari Tudományos Egyesület /Építő/, Faipari Tudományos Egyesület /Fa/, Geodéziai és Kartográfiai Egyesület /Geodézia/, Gépipari Tudományos Egyesület /Gép/, Híradástechnikai Tudományos Egyesület /Híradástechn./, Közlekedéstudományi Egyesület /Közlekedés/, Magyar Agrártudományi Egyesület /Agrár/, Magyar Elektrotechnikai Egyesület /Elektrotechn./, Magyar Élelmészeti Tudományos Egyesület /Élelmzés/, Magyar Geofizikusok Egyesülete /Geofizika/, Magyar Hidrológiai Társaság /Hidrológia/, Magyar Kémikusok Egyesülete /Kémikus/, Magyar Meteorológiai Társaság /Meteorológia/, Magyarhoni Földtani Társulat /Földtan/, Mérés-technikai és Automatizálási Tudományos Egyesület /Mérés/, Optikai, Akusztikai és Filmttechnikai Egyesület /Optika/, Országos Erdészeti Egyesület /Erdész/, Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület /Bányász/, Papír és Nyomdaipari Műszaki Egyesület /Papír/, Szilikátipari Tudományos Egyesület /Szilikát/, Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület /Textil/.

szinte teljes területét behálózza. Tagjai közé sorolja az ország összes mérnökének 67 %-át, a technikusok 18 %-át. A mezőgazdasági és természettudományi szakemberekkel együtt 76 063 tagja van. A következő táblázatok áttekintésüket adják.

Ez a néhány számadat is világosan megmutatja a Szövetség és a tagegyesületek tájékoztató tevékenységének fontosságát. Ennek jelentőségét felismerve hozta létre a Szövetség a Műszaki Tájékoztató és Propaganda Tanácsot, mely az elvi irányításon túlmenően koordinációs feladatokat lát el a külső szervekkel - elsősorban az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsággal, a műszaki tájékoztatás országos felügyeleti szervével - és megindította belső koordinációs tevékenységét is. Nem különbös, hogy az egyesületek - ismerve a tájékoztatási feladatok nagyságát, - jelentős részt vállaltak ebben a munkában. Ha átvizsgáljuk a MTESZ teljes szervezetét, azt látjuk, hogy a műszaki tudományos tájékoztatás elvi és módszertani kérdéseivel 34 bizottság foglalkozik. Sőt az egyes részkérdéseket további bizottságok tanulmányozzák: műszaki - tudományos filmüggyel 17, kiadványüggyel 13, muzeumüggyel 8, kiállításokkal, tanulmányutakkal stb. ugyancsak 4-5 bizottság foglalkozik. Külön meg kell említeni, hogy minden egyesületben sajtóbizottság működik. A Szövetség, amint látjuk, szervezetileg is felkészült országosan jelentős feladatának ellátására.

Az MTESZ tájékoztatási munkamódszere sok eltérést mutat a közismert, a tájékoztatási intézetekben alkalmazott szokásos módszerektől. Az utóbbiakban a szekunder írásbeli tájékoztatás dominál, a MTESZ-ben a primer szóbeli és írásbeli. Ez az eltérés, a szervezeti formákon kívül, a tájékoztató intézetek és a MTESZ funkcióiból fakad. A tájékoztató intézetek kizárólagos feladata a tájékoztatás, a MTESZ-nek csak egyik feladata. Az intézet közvetve /írásbeli/, a MTESZ többnyire közvetlenül /szóbeli/, de közvetve is tájékoztat.

A közvetlen tájékoztatás leggyakoribb formája az előadás. Az elmúlt néhány év alatt az előadások, vitadélutánok, klubnapok száma a következőképpen alakult:

	1960	1961	1962	1963	1964
Budapesten	1630	1218	1844	1726	1772
vidéken	1369	646	1193	1353	1616
összesen	2999	1864	3037	3079	3328
résztevők száma					
Budapesten	102850	64103	94848	86675	89842
vidéken	64055	17059	50090	57298	68818
összesen	166905	81162	144938	143973	158660
Üzemi előadások száma					
Budapesten	435	366	260	256	131
vidéken	880	990	1228	1536	1024
összesen	1315	1356	1488	1792	1185
résztevők száma					
Budapesten	24218	19495	11998	11616	6557
vidéken	36800	39950	51192	66474	39567
összesen	61018	59445	63190	78090	46124

AZ EGYESÜLETEK TAGLÉTSZÁMÁNAK ALAKULÁSA

	Összlétszám			Területi megoszlás			
	1962.	1963.	1964.	1962.		1963.	
				Budapest	Vidék	Budapest	Vidék
Matematika	1525	1611	1580	540	985	589	1022
Bőr	1924	1906	2195	951	973	964	962
Energia	754	1159	1280	694	60	786	364
Fizika	1015	1250	1282	652	363	750	500
Építő	3000	3531	4142	2400	600	2360	1171
Fa	2900	2363	1913	1300	1600	839	1424
Geodézia	2144	1710	2144	991	1153	935	775
Gép	8332	10100	11935	5677	3655	5836	4164
Híradástechn.	790	1000	1284	590	200	740	260
Közülekedés	3705	3900	4106	1678	2027	1500	2400
Agrár	5767	6550	6200	2339	3428	2650	3900
Elektrotechn.	3044	3320	3650	1712	1332	1748	1572
Élelmiszer	10448	10632	10675	4264	6184	4732	5800
Geofizika	467	465	373	237	230	235	230
Hidrologia	1469	1475	1483	817	652	735	740
Kémia	2737	3600	2620	2309	428	2935	975
Meteorológia	470	478	452	320	150	231	247
Földtan	834	986	821	619	315	670	326
Mérés	1125	990	1243	964	161	830	160
Optika	502	627	600	472	30	607	20
Erdész	4499	2885	4380	370	4129	275	2610
Bányász	3000	3400	3866	1300	1700	920	2480
Papír	1670	1725	1537	1270	400	1375	450
Szilikát	1214	1190	1206	587	627	580	610
Textil	5735	5511	5106	3723	2012	3516	1995
Összesen:	70170	72265	76063	36776	33394	37118	35147
							35998

A TAGSÁG MEGOSZLÁSA KÉPZETTSÉG SZERINT
1964. december 31-én

Tag- létszám	Mér- nök(ek)	Ipari technikus	Műszaki össze- sen	Más egyetemi, főiskolai vég- zettségű			Mező- gazd. techni- kus	Egyéb techni- kus	Egyéb kü- zépisk. végzett- ségi	Alsóbb fokú vég- zettségű
				term. tud.	agrár	egyéb				
Matematika	1580	-	-	1158	-	338	-	-	84	-
Bőr	139	306	445	1	-	8	-	59	975	707
Energia	1280	788	1101	-	-	32	-	-	147	-
Fizika	1202	335	335	926	2	19	-	-	-	-
Építő	4142	2177	1004	-	15	170	-	292	484	-
Fa	1913	183	299	3	-	88	-	189	226	925
Geodézia	2144	845	687	-	-	-	-	-	536	76
Gép	11935	4965	4822	537	72	513	-	191	740	95
Híradástechn.	1284	712	311	51	-	78	1	42	59	30
Küzlekedés	4106	1550	812	-	-	336	-	-	1007	401
Agrár	6200	470	124	297	3040	50	1054	149	620	396
Elektrotechn.	3650	1453	1431	48	-	44	-	18	379	287
Élelmiszer	10575	860	1678	157	280	232	-	-	1800	5570
Geofizika	373	31	18	220	-	34	-	45	25	-
Hidrologia	1483	751	99	143	113	117	61	92	102	5
Kémikus	2620	1020	488	849	-	89	-	-	166	8
Meteorológia	452	30	-	30	209	54	-	134	-	-
Földtan	821	67	-	67	345	41	-	131	184	53
Mérés	1243	671	138	809	72	61	2	119	151	28
Optika	600	228	70	298	28	63	-	49	124	35
Erdész	4380	935	-	935	20	86	-	696	197	2446
Bányász	3956	2428	945	3373	55	48	-	-	459	21
Papír	1537	184	145	329	18	61	4	64	310	751
Szilikát	1206	518	295	813	-	109	-	-	180	105
Textil	5106	717	1990	2707	47	246	4	328	557	1216
Összesen:	76068	22037	15983	38020	5164	3572	1126	2598	9512	13155

x) Agrármérnök nélkül

A TAGSÁG MEGOSZLÁSA MUNKATERÜLET SZERINT
1964. december 31-én

	Taglétszám	Vállalatnál, ter- melőüzemben	Kutató-tervező in- tézetben	Államapparátusban (mln. v. más főha- tóság)	Oktatási intézmény- ben	Egyéb (nyugdíj, és egy. hallg. is.)
Matematika	1580	217	121	-	1158	84
Bőr	2195	2051	84	53	7	53
Energia	1280	808	302	102	25	43
Fizika	1282	80	761	5	436	-
Építő	4142	2110	1505	319	96	112
Fa	1913	1769	84	18	42	-
Geodézia	2144	1465	279	58	47	295
Gép	11935	8880	1694	740	549	72
Híradástechn.	1284	773	207	121	23	160
Közülekedés	4106	2724	466	729	187	-
Agrár	6200	3658	620	992	434	496
Elektrotechn.	3650	3018	474	58	79	21
Élelmézés	10575	8850	649	695	381	-
Geofizika	373	190	137	15	31	-
Hidrológia	1483	421	648	130	89	195
Kémikus	2620	1372	521	95	313	319
Meteorológia	452	17	248	14	65	108
Földtan	821	283	205	26	94	213
Mérés	1243	650	342	110	126	15
Optika	600	410	92	12	46	40
Erdész	4380	4174	58	102	46	-
Bányász	3956	3141	332	243	78	162
Papír	1537	1445	65	14	13	-
Szilikát	1206	933	126	109	38	-
Textil	5106	4686	139	109	61	111
Összesen:	76063	54125	10159	4889	4464	2446

Ezek mellett azonban a szóbeli tájékoztatás másik nagy és fontos területe a Szövetségben belül a kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok és ankétok. Az ezeken elhangzó előadások évi 1200-ra tehetők.

Nagyrendezvények:	1960	1961	1962	1963	1964
Budapesten	216	205	218	227	230
vidéken	<u>91</u>	<u>52</u>	<u>95</u>	<u>137</u>	<u>175</u>
összesen	307	257	313	364	405

résztevők száma

Budapesten	41838	44594	35352	39504	40535
vidéken	<u>12882</u>	<u>7515</u>	<u>10271</u>	<u>13642</u>	<u>18701</u>
összesen	54720	52109	45623	53146	59236

A legújabb tudományos eredmények, egy-egy ágazat sajátos kérdéseinek megvitatása, nemzetközi áttekintés egy-egy tudományos-műszaki-mezőgazdasági-természettudományi problémáról stb., mind szerepel az előadások és nagyrendezvények programján. Ilyen tájékoztatói szervező munkát hazánkban egyedül az MTESZ végez a tagság társadalmi tevékenysége révén, mely mozgósítja egész műszaki értelmiségünket és eredményessége a közvetlen tájékoztatás segítségével vitathatatlan.

Meg kell jegyeznünk, hogy a hazánkban tartott nagyrendezvények hozzávetőlegesen 80 %-át az MTESZ szervezi.

A közvetlen tájékoztatás másik lényeges eleme a tanulmányutak és tapasztalatcserék szervezése. Számuk az elmúlt évek során az alábbiak szerint alakult:

Belföldi tanulmányutak, tapasztalatcserék:

	1960	1961	1962	1963	1964
Budapesten	310	455	454	311	279
vidéken	<u>215</u>	<u>343</u>	<u>298</u>	<u>380</u>	<u>493</u>
összesen	525	798	752	691	772

résztevők száma

Budapesten	31105	36009	22201	20657	12939
vidéken	<u>16028</u>	<u>11557</u>	<u>9473</u>	<u>10881</u>	<u>14937</u>
összesen	47133	47566	31674	31538	27876

A belföldi tanulmányutakon kívül Szövetségünk nagyban hozzájárult a külföld megismeréséhez is. A külföldi tanulmányutak, látogatások számáról a következő adatok adnak képet:

		1960	1961	1962	1963	1964
társas utaztatások vásárookra	fő	1485	3059	1893	1916	3009
konferenciákra	"	270	142	195	454	595
tanulmányutakra	"	1340	2108	1729	2603	2349
egyéni kiutazások konferenciákra, elő- adásokra	"	429	592	582	508	635
Összesen:	fő	3524	5901	4399	5481	6588

A tanulmányutak és tapasztalatcserék szerepe mind az iparban, mind a mezőgazdaságban számottevő. A gyakorlati tevékenység legjobb tájékoztató formái, a módszerek tanulmányozásának leghatásosabb eszközei.

Ehhez csatlakoznak a gyártmányismertetők is. A prototípusok, a null-szerűak a legújabb tudományos eredmények hordozói. Bemutatásuk, részletekbe menő megismerésük, mind a szaktudományok, mind a népgazdaság szempontjait tekintve, a szakemberek számára nélkülözhetetlen.

Az eddigiek során a közvetlen tájékoztatás Szövetségünkön belüli formáit tekintettük át. A tájékoztató szakember az informálandó szakemberrel áll szemben, ami mindenkor lehetőséget ad véleménycserére. Másik jellemzője a tájékoztatás közvetlen formájának, hogy primer információkat közöl.

A továbbiakban a Szövetség tájékoztató munkájában alkalmazott közvetett formákról esik szó, melyek részben elsődleges, részben másodlagos információkat közölnek.

Elsőnek kell megemlíteni a Szövetség sajtótevékenységét. A magyar műszaki, mezőgazdasági és természettudományi szakasjtó igen nagy hányadát képviselik a Szövetség, ill. egyesületeinek szakfolyóiratai, összesen 63. A kimutatásban egyesületi bontásban közöljük valamennyi címét, megjelenését, példányszámát.

Nagy jelentőségűek a Szövetség kiadványai is. A kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok előadásainak teljes, vagy kivonatolt anyagát egyesületeink rendszeresen kiadják, többnyire idegen nyelven is. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ezek a kiadványok, melyek kizárólag a Szövetségen belül jelennek meg - általában sokszorosított formában - a szakirodalomban milyen előkelő helyet foglalnak el. Egy-egy ágazat kongresszus-, konferenciaszerű tárgyalása a legújabb tudományos, ipari és gazdasági eredmények tükrében és annak az anyagnak publikálása tudományos-műszaki haladásunk érdekében mulaszthatatlan feladat.

Ugyancsak jelentősek más szakkiadványok is. Ezek többnyire olyan témákat dolgoznak fel magas szinten, melyek a szakemberek szü-

LÉGES X.: A MTESZ tájékoztató tevékenysége

A MŰSZAKI ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE ÉS A SZÖVETSÉGHEZ TARTOZÓ TUDOMÁNYOS EGYESÜLETEK SZAKLAPJAI

	A lap címe	Évi megjelenés	Egyszeri megjelenés	
			oldalterjedelme	átlagos példányszáma 1964-ben
MTESZ/központi lapok/1	Műszaki Élet	26	16	12 000
	Ipargazdaság	12	40	2 300
Matematika	Matematikai Lapok	4	80	1 250
	Középiskolai Matematikai Lapok	10	48	5 200
Bőr	Bőr- és Cipőtechnika	6	32	800
Energia	Energia és Atomtechnika	12	48	1 200
	Ipari Energiagazdálkodás	12	24	1 000
Fizika	Fizikai Szemle	12	32	1 700
Építő	Magyar Építőipar	12	64	4 000
	Épületgépészet	6	40	1 600
	Városépítés	6	32	1 300
Fa	Faipar	12	32	3 800
Geodézia	Geodézia és Kartográfia	6	80	1 500
Gép	Gép	12	40	3 000
	Gépgyártástechnológia	12	48	2 200
	Járművek, Mezőgazdasági Gépek	12	48	2 600
	Műanyag ¹⁾	12	32	1 700
Híradástechn.	Híradástechnika	12	32	1 400
Közlekedés	Közlekedéstudományi Szemle	12	48	1 400
	Mélyépítéstudományi Szemle	12	48	1 400
Agrár	Tudomány és Mezőgazdaság ²⁾	6	80	-
Elektrotechn.	Elektrotechnika	12	48	2 800
	Villamosság	12	32	3 200
Élelmezés	Élelmezési Ipar	12	32	1 000
	Baromfiipar	12	24	1 000
	Borgazdaság	4	40	1 100
	Cukoripar	12	24	1 150
	Dohányipar	6	48	800
	Édesipar	6	48	650
	Húsipar	6	48	1 450
	Hűtőipar	4	32	600
	Konzerv, Paprikaipar	6	40	800
	Malomipar és Terményforgalom	12	40	2 200
	Olaj, Szappan, Kozmetika	6	32	700

¹⁾ A Magyar Kémikusok Egyesületével közös szerkeszt.

²⁾ 1965-től a TIT-tel közös szerkeszt.

		Évi megjelenés	Egyszeri megjelenés	
			oldalterjedelme	átlagos példányszáma 1964-ben
	Sőripar	6	40	550
	Sütőipar	6	40	3 300
	Szeszipar	6	40	920
	Tejipar	4	40	800
Geofizika	Magyar Geofizika	4	48	700
Hidrológia	Hidrológiai Közlöny	12	48	1 000
Kémikus	Magyar Kémikusok Lapja	12	56	1 600
	Magyar Kémiai Folyóirat	12	48	1 100
Földtan	Földtani Közlöny	4	120	1 350
Mérés	Mérés és Automatika	12	32	1 400
Optika	Finommechanika ³⁾	12	32	600
	Kép- és Hangtechnika	6	32	1 000
Erdész	Az Erdő	12	48	4 400
Bányász	Bányászati Lapok	12	72	3 190
	Kohászati Lapok	12	72	2 400
	Öntöde (külön is)	12	24	500
Papír	Papíripar és Magyar Grafika	6	120	400
	Magyar Grafika (külön is)	6	80	1 300
	Papíripar (külön is)	6	40	400
Szilikát	Építőanyag	12	40	1 200
Textilipar	Magyar Textiltechnika	12	48	1 000
	Gyapjúipari Szemle (soksz.)	4	250	250
	Kötő, Hurkoló Információs Szemle (soksz.)	6	150-200	400
	Len-, Kenderipari Műszaki Tájékoztató (Rostipari melléklettel) (soksz.)	12+6	40-50	400
	Pamutipar (soksz.)	12	50	500
	Rövidáru Technika (soksz.)	4	100	300
	Textilipari Tervgazdaság	12	70-100	450
Borsod megye	Borsodi Műszaki Élet	4	32	1 500
Baranya megye	Pécsi Műszaki Szemle	4	24	1 000

³⁾ A Híradástechn. és Méréstechn. E.-tel közös szerkeszt.

kebb rétegéhez szólnak, de kis példányszámuk /100-400/ nyomdai kiadásukat nem indokolja.

A Szövetség kiadványai közt szép számmal szerepelnek tanfolyami jegyzetek. Az egyesületek által rendezett tanfolyamok előadásainak anyagát tartalmazzák.

Tájékoztatási céllal, rendszeresen jelenik meg a "Nemzetközi és külföldi résztvevőkkel rendezett kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok és ülések jegyzéke". A meglévő források birtokában teljességre törekvő áttekintés a sorra kerülő bel- és külföldi nagy rendezvényekről. Évenként két kötet jelenik meg. Az előzetes kötet, mely a tárgyévvet megelőző őszön /szeptember/ lát napvilágot a tájékoztatás mellett a kiutazási tervezéshez is jó szolgálatot tesz. A teljes anyagot tartalmazó kötet a tárgyév elején /január, esetleg február, a források beérkezéséig függően/ kerül az érdeklődők kezébe. A kronológikus rendben felsorakoztatott tételek közlik a rendezvény időpontját, helyét, német vagy angol nyelvű címét, ennek magyar fordítását és szervezőjét. Minden kötethez tárgymutatót szerkesztünk, mely az eligazodást megkönnyíti.

Hasonló céllal készül - évenként egyszer - a "Külföldi kiállítások és vásárok válogatott katalógusa" is.

Megjegyezzük, hogy az utóbbi két kiadvány csak azokat a rendezvény-, ill. kiállítás- és vásáradatokat közli, melyek a Szövetség ill. a tagegyesületek érdeklődési körébe esnek. A kiállításoknál ezenfelül a távoleső országokban megrendezésre kerülőket a katalógus nem sorolja fel.

Hetenként rendszeresen jelenik meg a "Tájékoztató a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, a tudományos egyesületek és a területi szervezetek rendezvényeiről és üléseiről". A következő hét központi és egyesületi, valamint vidéki rendezvényeit és üléseit sorolja fel teljes részletességgel az egyesületek, ill. intézőbizottságok nevének betürendjében. A MTESZ munkájának megismeréséhez nyújt áttekintést ez a "műsorfüzet". Hasonló füzetet ad ki néhány egyesület saját munkájáról, és a "Műszaki Élet" közli mellékletében 2 hétre előre a Szövetségben sorra kerülő előadások előadóját, címét, helyét. A Szövetség és az egyesületek kiadásában évenként 120-150 kiadvány jelenik meg.

A Szövetség tájékoztató munkájában jelentős helyet foglal el a műszaki-tudományos filmezés. E rövid történetre visszatekintő tájékoztatói forma hazánkban is egyre növekvő sullyal jelentkezik. A Szövetségen belül az első kezdeményező lépések után 1959-től rendszeresen megtartják a műszaki-tudományos filmfesztiválokat. A legutóbbi fesztivál /1964/ adatai: 28 országból 213 külföldi résztvevő, 275 filmbemutató. Ezen és az ehhez kapcsolódó szakmai bemutatókon több mint 12 000 fő vett részt.

Az egyesületek is egyre inkább felismerik a filmek jelentőségét, a filmvetítések állandóan szerepelnek programjukon.

	1961	1962	1963	1964
Budapesten	89	231	221	109
vidéken	<u>127</u>	<u>231</u>	<u>279</u>	<u>391</u>
összesen	216	462	501	460
résztvevők száma				
Budapesten	10963	20643	18629	9372
vidéken	<u>6418</u>	<u>14624</u>	<u>17508</u>	<u>20358</u>
összesen	17381	35267	36137	29730

A Szövetségen belül 17 bizottság foglalkozik a műszaki-tudományos filmüggyel.

Ezzel röviden áttekintettük az MTESZ tájékoztató tevékenységének néhány alapvető vonását, főbb adatait. A munka dereka azonban még vár ránk. Eddigi munkánk felülvizsgálása; kellő összhang teremtése külső és belső tájékoztatás közt; egyesületek közti együttműködés megszervezése a tájékoztatásban, új módszerek kikísérletezése, mind munkánk megjavítása, mind hatásának növelése érdekében a Szövetség tájékoztató munkájának soron következő feladata.

LÉCES, K.: Scientific Information Activity of the Association of Hungarian Scientific and Engineering Societies /MTESZ/

The mission of the MTESZ is to give the technical, agricultural and scientific intellectuals a high level information on the new result of science, industry and their effect upon peoples' economy. The 25 learned societies and 15 filials cover the whole country numbering 76 063 members. 34 committees deal with the theory and method of scientific technical information.

Kinds of information are lectures, congresses, conferences, field-trips at home and abroad, comparing notes and product shows. The Association has a wide-spread publication activity. The MTESZ resp. the learned societies have a great part in the engineering, agricultural and scientific press by their 63 special papers.

The publications of the Association are also of great importance. They give the full or abbreviated texts mainly in foreign languages of the lectures held at congresses, conferences, etc. They also publish the training texts of the societies courses.

As for information "the list of international congresses, conferences, symposiums and meetings" is published twice a year and the

selected catalogue of foreign shows and fairs is published once a year. The "Information of programmes and meetings of the MTESZ", the scientific societies and the local associations is published weekly.

17 committees deal with the making of technical scientific films. International engineering scientific film festivals have been regularly held since 1959.

o°o

LÉCES, K.: Die wissenschaftliche Informationstätigkeit des Verbandes der Technischen und Naturwissenschaftlichen Vereine /MTESZ/

Es ist die Aufgabe des Verbandes der Technischen und Naturwissenschaftlichen Vereine die ungarischen technischen, landwirtschaftlichen und naturwissenschaftlichen Fachleute über die neuen Ergebnisse der Industrie und Wissenschaft sowie über deren volkswirtschaftliche Auswirkungen auf einem hohen Stand zu informieren.

Die 25 Mitgliedvereine des Verbandes und ihre 15 regionalen Organisationen überspannen das Gebiet des Landes und zählen zur Zeit 76 063 Mitglieder. Mit den grundsätzlichen und methodischen Fragen der technisch-wissenschaftlichen Information wird in 34 Ausschüssen beschäftigt.

Die verschiedenen Formen der Information sind: Vorträge, Kongresse, Konferenzen, Enquetes, in- und ausländische Studienreisen, Erfahrungsaustausche sowie Produktenvorfürungen. Die Pressetätigkeit des Verbandes ist sehr ausgedehnt. Ein grosser Anteil der ungarischen technischen, landwirtschaftlichen und naturwissenschaftlichen Fachpresse besteht aus den insgesamt 63 Fachzeitschriften des Verbandes bzw. der Vereine.

Die sonstigen Publikationen des Verbandes sind ebenfalls von grosser Bedeutung. Das Material der Kongresse und Konferenzen wird komplett oder in Auszügen, meistens auch in fremden Sprachen, regelmässig veröffentlicht. Das Material der durch die Vereine veranstalteten Kurse wird ebenfalls ausgegeben. Zwecks Information wird jährlich zweimal das "Verzeichnis der mit internationalen und inländischen Teilnehmern veranstalteten Kongresse, Konferenzen, Symposien und Tagungen" und einmal im Jahr der "Ausgewählte Katalog der Ausstellungen und Messen im Ausland" herausgegeben. Über die Veranstaltungen und Tagungen des Verbandes und der wissenschaftlichen Vereine sowie der regionalen Organisationen wird wöchentlich in einem Informationsblatt berichtet.

Die technisch-wissenschaftliche Filmfertigung betreut der Verband in 17 Ausschüssen. Seit 1959 werden regelmässig internationale technisch-wissenschaftliche Filmfestivals abgehalten.

ДЕПЕШ К.: Научно-информационная деятельность Федерации
научных и технических обществ /МТЕС/

Задачей Федерации научных и технических обществ является информация венгерской интеллигенции – специалистов техники, сельского хозяйства и науки – о достижениях науки и промышленности, о влиянии этих достижений на народное хозяйство. Двадцать пять обществ и пятнадцать филиалов входящих в МТЕС охватывают своей сетью всю страну и имеют 76 063 члена. Вопросами теории и методики научной информации занимается 34 комитета.

Различными формами информации являются: лекции, съезды, конференции, собеседования, ознакомительные командировки внутри страны и за рубежом, обмен опытом, а также демонстрации изданий. Весьма распространена публикационная деятельность Федерации. Значительная часть технической, сельскохозяйственной и научной литературы Венгрии составляют специальные журналы издаваемые МТЕС или обществами-членами Федерации /всего 63 журнала/.

Большое значение имеют и прочие издания Федерации. Общества регулярно публикуют полные, или хотя бы выборочные материалы съездов, конференций и т.п., большей частью на венгерском и иностранных языках. Издаются далее и материалы курсов организуемых обществами. В целях информации, дважды в год, издается "Список съездов, конференций, симпозиумов и заседаний проводимых с участием венгерских и зарубежных специалистов" и раз в год – "Каталог избранных зарубежных выставок и ярмарок". Еже-недельно выходит "Информация о мероприятиях проводимых Федерацией научных и технических обществ, научными обществами и филиалами".

В рамках Федерации 17 комиссий занимаются вопросами научно-технической кинематографии. Начиная с 1959 года регулярно проводятся Фестивали научно-технического фильма.

